

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXIX Kaina 15 c.

TREČIADYENIS — WEDNESDAY, GEGUŽE — MAY 7, 1975

Nr. 107

Iš LKB Kronikos Nr. 12

Okupantų bandymas sunaikinti LKB Kroniką

Anoniminiais raštais norima sukompromituoti jos leidėjus

Pradedame spausdinti "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" Nr. 12. Ji pasiekė Vakarų tik dėka žmonių didelio pastovumo Tiesai.

Prie šios "Kronikos" pridėta pastaba: "Perskaitys duok kitam". Išleista Lietuvoje 1974.

KO NORI ANONIMAS?

1972 kovo 19 labai nedrąsiai pasirodė pirmasis "LKB Kronikos" numeris, visai nenujaušdamas, kokio dėmesio susilaukė Tėvynėje ir pasaulyje. Ateistinė valdžia ją apkaltino ir masinėmis kratomis bei areštais bandė nutildyti. Nepavyko. Valstybinio saugumo pareigūnai, suvokdami, kad šitokiomis priemonėmis vargu ar pavyks "LKB Kroniką" sunaikinti, griebėsi "subtilių" priemonių — sukompromituoti ją ir jos leidėjus. Lietuvos kunigams ir tikintiesiems žinomi faktai, kaip saugumiečiai prievartauja kai kuriuos kunigus pasisakyti prieš "LKB Kroniką". Neseniai paaiškėjo, kad valdžios pareigūnai kreipėsi net pas vyskupą Matulaitį-Labuką, reikalaujanti viešu aplinkraščiu pasmerkti "LKB Kroniką". Vyskupas atsisakė, motyvuodamas, kad toks žingsnis vien sukompromituos tikintųjų akys Lietuvoje, kaip tai atsitiko pasmerkiant 17,000 memorandumų.

Rugsėjo pradžioje vysk. Labukas ir kiti Lietuvos Katalikų Bažnyčios ordinarai gavo anonimą, pasirašytą "Vilkaviškio vyskupijos kunigų grupės" vardu. Laiške smerkiami "reakcingi" Vilkaviškio vyskupijos kunigai ir reikalaujama, kad vysk. Labukas, būdamas Vatikane, iš ten pasmerktų tuos, kurie "bando istoriją ratą pasukti atgal".

Lietuvos kunigai mano, kad vysk. Labukas gali būti saugumo organų verčiamas šį anonimą nusivėžti į Vatikaną, kaip įrodymą, ką apie dabartinę Lietuvos Katalikų Bažnyčios padėtį mąsto "uolūs" kunigai.

Kadangi anonimas kunigų ir tikintųjų yra plačiai komentuojamas, tai "LKB Kronika" supažindins ne tik su juo, bet ir su dviem atsakymais, kuriuos parašė Vilkaviškio ir Vilniaus vyskupijų kunigai. Jų pavardės "LKB Kronikai" gerai žinomos.

Anonimas

Jo Eksceleičiai Vysk. J. Matulaitis-Labukui, Kauno Arkivyskupijos ir Vilkaviškio Vyskupijos Apaštališajam Administratoriui.

Nuorodai: J. E. Vysk. J. Pletkui, J. E. Vysk. R. Krikščiūnui, J. E. Vysk. L. Poviloniui, mons. Č. Krivaičiui ir kan. Andriko-niui.

Vienatinis Dievo Sūnus buvo Tėvo siūstas žemėn, kad savo įsikūnijimu atpildytų visą žmonių giminingą, ją atnaujintų ir sujungtų į vieną. Ir jis, prieš

aukodamas save ant kryžiaus altoriaus, meldė Tėvą už tikintuosius, "kad visi būtų viena" (Jn. 17, 21), savo mokiniams Jis davė naują tarpusavio meilės įsakymą, kad tikintieji suaugtų į vieną kūną. Jei tikintieji, tai juo labiau kunigai — to Kristaus Kūno statytojai.

Šiandien tos kunigų vienybės ypač pasigendama. Jūsų Eksceleičiai gerai pažįstate savo valdomųjų vyskupijų kunigų nuotakas. Jums pakankamai gerai žinoma ypač kai kurių reakcingų Vilkaviškio vyskupijos kunigų veiksmas, kurie priešingi Kristaus valiai, Jo Bažnyčią ne stato, bet griauja. Jie tikintųjų akys šmeižia ir apjuodina daugelį uolių Kristaus vynuogynų darbininkų, neišskiriant ir pačių Ordinarų, kurie pagal Vatikano II visuotinės santarybos ir paskutiniųjų popiežių mintį stropiai drabuojasi dabartinės gyvenimo sąlygose, kurios, tiesa, nei vieno nelepina. Ne paslaptis, kad mūsų religinio gyvenimo ir darbo sąlygos nėra lengvos, tačiau ir jose galima sėkmingai dirbti Bažnyčios ir sielų išganymui labui.

Vatikano II santarybos nutarimuose daug kalbama apie kunigų tarpusavio santykius, apie jų pareigą kurti Kristaus Kūną. "Tai reikalauja, ypač mūsų laikais, daugiaropių ir naujų prisitaikymo formų" (Dekretas apie kunigų tarnystę ir gyvenimą).

(Bus daugiau)

VIETKONGAS NUSKANDINO 4 PABĖGELIŲ LAIVUS

HONG KONG. — Vietnamiečiai, atvykę į šį miestą, pasakoja, bausių dalykų. Vietkongas nuskandino keturis laivus su pabėgėliais, o penktą, pasigavęs jūroje, nusivėrė atgal. Trys laivai su pabėgėliais buvo nuskandinti upėje, nespėjus pasiekti jūros. Atvykę laivai patys matė, kaip laivai buvo apšaudomi raketomis, paskui skendo. Vieni pabėgėliai išplaukė į krantus, kiti nuskendo. Niekas žuvusiųjų tikro skaičiaus nežino.

Nguyen Thi Mui, 26 metų farmacininkė, buvo Truong Xuan

laive su 3,750 pabėgėlių. Lai-vui išplaukus į atvirus vandenis, Vietkongo agentai tam laive išsprogdino tris užtaisus, ir laivas pradėjo skęsti. Šiaip taip dar pasiekė tarptautinius vandenis, kur juos, pabėgėlius, išgelbėjo atskubėjęs danų prekinis laivas Clara Maersk ir atvežė į Hong Kongą. Tokio didelio skaičiaus išgelbėjimas iš vieno laivo yra didžiausias istorijoje. Trys vietkongiečiai, kurie laivą susprogdino, kitų keleivių tuoj buvo užmušti ir išmesti į jūrą.

Stiprinami pasieniai

AMMAN. — Jordanijos laikraštis "Al Dastour" paskelbė grįžusio iš pasienio pareiškimus ir sako, jog Izraelio pusėje aiškiai matyti kariuomenės koncentravimas prie Jordanijos ir Sirijos sienos. Sutraukti tankų ir raketų dalinių.

Izraelio gynybos ministeris Shimon Peres sako panašiai apie Egiptą: prie Sueso kanalo statomi įtvirtinimai, kasami būna kerai, rengiamos prieštankinės kliūtys. Vadinas, laukia Izraelio puolimo.

Komunistinės Kinijos moterys nuo kultūrinės revoliucijos laikų galėjo krautuose pirkti tikrai vienos rūšies — uniforminius drabužius, mėlynos spalvos. Dabar komunistų partija nutarė leisti gaminti net 14 rūšių įvairių spalvų moterų drabužių. Jų pavyzdžiai jau išstatyti Pekino krautuvių vitrinose.

Nori nušauti Husseiną

LONDONAS. — Britų Scotland Yard turi žinių, jog į Britaniją atvyko arabų teroristų grupė ir sieks nušauti Jordanijos karalių Husseiną, kai jis šį mėnesį atvyks į Londoną.

BAGDADAS. — Irakas pranešė, kokius turėjo nuostolius civiliniam kare su kurdais. Užmuštų buvo 1,640, sužeistų 7,903. Kurdų nuostoliai nežinomi. Kurdai kovojo už savo nepriklausomybę ir karą pralaimėjo.

WASHINGTONAS. — Birželio 11-12 dienomis Washingtone lankysis Izraelio premjeras Yitzhak Rabin ir susitiks su prezidentu Fordu.

Sen. Carl T. Curtis (resp., Nebraska), (k.) su Baltų komiteto nariais: pirm. Maido Kari (estas), dr. J. Genys, Gunars Meierovics (latvis) ir Ed. Šumanas. komiteto reikalų vedėjas

MIRĖ KARD. MINDSZENTY

VIENA. — Vakar Vienoje mirė Vengrijos prymas, kankinys kardinolas Josef Mindszenty, sulaukęs 83 metų. Mindszenty, viena ryškiausių šio šimtmečio asmenybė, į istoriją įeis kaip nepalaužiamas kovotojas prieš nacius ir komunistus, ilgai kalėjęs, kankintas ir nuteistas. 1956 revoliucija jį buvo išlaisvinusi, bet sovietų tankams užgniauzus išsikovojo vengrų laisvę, užsidarė Amerikos ambasadoje ir ten išgyveno 15 metų.

Kardinolas Mindszenty

Tik Pauliaus VI liepamas išvažiavo iš Budapesto ir apsigyveno Austrijoje, norėdamas būti arčiau savo tautiečių. Prieš mirimą spėjo atspausdinti savo atsiminimus. Atsiminimai daug kam yra labai nemalonūs.

Suėmimai Portugalijoje

LISABONA. — Komunistų dominuojama portugalų spauda paskelbė, jog Porto mieste "dešinieji reakcionieriai" bandė nužudyti kairiuosius vadus, ir ke liolika žmonių buvo suimta. Tuo pačiu metu darbininkų unijų vadai paskelbė atsisakymą į darbininkus, įspėjantį ir liepantį budėti "dėl planuojamo dešiniųjų sukilimo".

AŠTUONI SENATORIAI REMIA SEN. CURTIS REZOLIUCIJĄ

Washingtonas. — Baltų komiteto reikalų vedėjas Edvardas Šumanas apšaukė 30 Amerikos senatorių, ir iš jų Lawton Chiles (dem. Fla.), Vance Hartke (dem. Ind.), Gaylord Nelson (dem. Wisc.), Barry Goldwater (resp. Ariz.), William Roth (resp. Del.), Roman Hruska (resp. Nebr.), Strom Thurmond (resp. S.C.) ir Jesse Helms (resp., N.C.) jau pasirašė ir prisidėjo prie senatoriaus Curtis rezoliucijos Nr. 29, kuria raginama, kad Amerika nepripažintų Sovietų Sąjungos įvykdyto Pabaltijo užgrobi-mo.

Baltų komitetas balandžio 21 d. posėdyje ir aptarė strategiją, kaip veikti, kad kuo daugiau senatorių prisidėtų prie sen. Curtis įneštos rezoliucijos. Curtis iš savo pusės taip pat pasiuntė visiems senatoriams lai-

Senator.....
Senate Office Building
Washington DC. 20510

Jugoslavija nedalyvaus komunistų konferencijoje

BELGRADAS. — Jugoslavija nežada dalyvauti Maskvos šaukiamoje visos Europos komunistų partijų konferencijoje. Tokį pareiškimą padarė Jugoslavijos komunistų partijos vykdomasis sekretorius Stane Dolanc. Nėra tai oficialus pareiškimas, bet pasakymas oficialaus parei-gūno jau daug ką pasako.

Jugoslavija nujaucia, kad būsimoje konferencijoje Maskva sieks tikslų, nepriimtinių nepriklausomai valstybei. Sieks dominuoti komunistų judėjimui. Rytų Berlyne paruošiamose konferencijai darbuose jau sudrąguotas dokumentas, kuriame numatyta bendra visų komunistų programa ir, siekiant bendrų tikslų, privalomas visų dalyvavimas. Tokia programa Jugoslavijos komunistams nepriimtina, sakė Dolanc.

Konferencija numatyta šaukti Rytų Berlyne antroji šių metų

Š. Airijos tos pačios bėdos

Belfastas. — Šiaurės Airijos konstitucinis susirinkimas, išrinktas tik praėjusią savaitę, jau pradėjo posėdžiauti. Didžiausios grupės, Ulsterio unionistų, vadovas Brian Faulkner pagrąsino Britanijai, kad nebandytų spaus-ti į koaliciją priimti airių — katalikų mažumos. Jeigu Londonas nepakeis politikos ir toliau, reikia laukti visokių nemalonių.

Faulknerio partija turi 46 atstovus iš bendro skaičiaus 78. Britai, skelbdami naujus balsavimus, tikėjosi, kad konstitucinis susirinkimas gal bus sudarytas iš nuosaukiųjų grupių ir asmenų, bet niekas nepasikeitė, ir problema liko ta pati.

pusėj, po Europos Saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos Helsinky. Ji turės būti labai pa-naši į 1967 konferenciją Prahoje ir vėl pademonstruoti, kad Maskva buvo ir bus pasaulio komunistų centras.

Romo Kalantos savaitė

Vyriausias Lietuvos Išlaisvini-mo Komitetas šių metų gegužės 11—17 d. skelbia Romo Kalantos Savaitę.

Šia savaitę primename, kad 19-75 gegužės 14 sueina treji metai, kai, protestuodamas prieš rusų - sovietinę okupaciją, Kaune susi-degino Romas Kalanta. Jo parodytu keliu nuejo ir kiti pasiryžė-liai. Visi lietuviai kviečiami per šią savaitę prisiminti ir kitus pa-skatinėti tinkamai pagerbti Romą Kalantą ir kitus paskutiniųjų lai-kų kovotojus, kurie mirė dėl Lie-tuvos laisvės. (E.)

Darbininkai firmų administravime

Bruselis. — Europos Bendro-sios rinkos taryba nutarė ir pa-siūle visiems devyniems nariams, kad jų firmos, įskaitant ir tos, kurios yra tik Amerikos firmų filialės, į administravimą kvies-tų sprendžiamuoju balsu ir dar-bininkų atstovus. Tokia prakti-ka įvesta dviejose Rinkos valsty-bėse — Vakarų Vokietijoje ir O-landijoje, ir duoda gerus rezulta-tus, mažiau streikų ir nepasiten-kinimų. Kol tas nutarimas bus įstatymu, praeis daug laiko, gal net 18 mėnesių, žinant, kad fir-mos, pramonininkų susivienijimai prieš tai protestuos ir sabo-tuos.

PENDLETON, Cal. — Buves P. Vietnamo viceprezidentas Nguyen Cao Ky, atvykęs į A-merikos žemę, baiminasi, jog Saigone gali būti didesnis žmo-nių šaudymas, nei buvo ar dar bus Kambodijoje. Ky tebėra įsi-tikinęs, jog Thieu buvo netikęs prezidentas, ir dėl įvykių Viet-name didele dalimi jis kaltas.

Mirė ambasadorius Kenneth Keating

NEW YORK. — Gegužės 5 New Yorko ligoninėje mirė A-merikos ambasadorius Izraeliui Kenneth Keating, 74 metų. Anksčiau jis buvo 8 metus se-natoriumi iš New Yorko, vėliau ambasadoriumi Indijoje. Priklausė respublikonų liberaliniam sparnui, bet 1964 neįstengė at-silaikyti prieš populiarią Robert Kennedį ir nebuvo išrinktas į Senatą.

Kenneth B. Keating

KALENDORIUS

Gegužės 7: šv. Stanislovas, šv. Domicelė, Butautas, Danutė. Gegužės 8: šv. Agatijus, šv. Berta, Mingailė, Audronė. Saulė teka 5:40, leidžias 7:54.

ORAS

Dalnai saulėta, vėjuota, apie 65 laipsniai.

INDOKINIJA KOMUNISTAMS ATIDAVUS

Laisvę mylinčių Indokinijos mas, kaip pas Bremeno miesto tautų tragediją vis dar yra visos laisvojo pasaulio didžiosios spaudos dienos tema. Dėl to, žinoma, visi kaltina Ameriką, ypatingai dabartinį jos politikos vadovą dr. H. Kissingerį.

Čia mes pasistengsime pateikti iš trijų visiškai skirtingų šaltinių susitelkusius tuo pačiu reikalu duomenis, o išvadas, tikime, galės pasidaryti patys skaitytojai, nes, kaip matysime, visi šaltinių autoriai prieina beveik vienos ir tos pačios nuomosės.

Vakarų Europos spauda beveik sutartinai pabrėžia, kad JAV pasitraukimas iš Indokinijos yra "brangi pamoka visiems laisvę mylinčioms kraštams, ypač tiems, kurie tikėjo Amerika". Vis labiau ima aiškėti, kad Sovietų puolimo atveju Amerika neginsianti Europos ir kad taiki koegzistencija esanti ne kas kitas, kaip Vakarų Europos tautų išdavimas rusiškam bolševizmui. Labai galimas dalykas, kad ši Amerikos pamoka priversianti Europos tautas vis daugiau taikstytis Sovietų Sąjungai ir priimtį jos seniai siūlomą "finlandizaciją" programą, pagal kurią laisvosios tautos virstų netiesioginiai Sovietų satelitai, bet gautų tokį statusą, kokį šiandien turi Suomija.

"Der Spiegel" aiškina, kad Amerika būsimai galutinai išstumta iš Azijos ir kad pietryčių Azijoje nebebūsią pusiausvyros. Bet kas gi valdys Indokiniją? — klausia žurnalas: Sovietų Sąjunga ar komunistinė Kinija? Pastarosios parama Indokinijos kare buvusi žymiai didesnė. Ir geografiškai šie kraštai lenkė prie Kinijos. Senoji, dabar jau mirusio, komunistinės Indokinijos kovotojo Ho Či Mino, kurį dabar jau "šventųjų" laikomas, svajonė buvusi sujungta komunistinė Indokinija, nepriklausoma ne tik tai nuo kapitalistinių kraštų, bet ir nuo Rusijos ir Kinijos. Labai galimas dalykas, kad rusų - kinų nesutarimas padėsias komunistinei Indokinijai išlikti nepriklausomai. Tam esą ir kai kurių ženklių. Esą, kovo 28 d., kai buvo paskelbta Kambodijoje prino Šihanouko vpriausio, Lon Nol diplomatai Maskvoje susipaikavo savo daktus. Raudonųjų kmerų diplomatai Maskvoje nebuvę akredituoti. Maskvos diplomatai nesitiki išlaikyti Indokiniją rusų pusėje, o vienas Sovietų diplomatas "Spiegeliui" atstovui pasakęs: "Indokinija tapo Kinijos Jugoslavija".

Dabar išklauskime nuomonės apie Indokinijos tragediją, neseniai mūsų gautas iš okupuotosios Lietuvos, kurias pateikė ten gyvenę nekomunistai lietuviai. Viena laiške rašoma: "Norėčiau kiek paliesti jums, amerikiečiai, labai nemaloną temą apie tai, kad pastarųjų laikų laimė atgrėžė jums savo užpakalinę dalį ir visą plokšči užstojo saulę... Stalino užsuktos ruletės rodyklė negailestingai sustoja prie "pereboro" (užtvaros) atžymos ir belieka jums tikėti duoti, tuštinti kišenę, nieko už tai atgal, net padėkos negaunant. Mes gerbiame jus kaip darbščius žmones, daug ko galėtumėm iš jūsų pasimokyti, o kur nereikia, tai jau jus net pavijome. Bet kad jūs chore gautumėm disonansas, tai mums, absoliučiai nebeturintiems klausos, ašku: Henris traukia savo, Jacksonas savo, o Mainfeldas ir kiti vėl savo giesmes. Žodžiu, jūsų politikos gavosi maždaug toks groji-

nis kardinolas Journet, pažymi popiežius telegramoje, savo mastymu, raštais, dėstymu ir pavyzdingu kunigišku gyvenimu liks nemiršamas.

— Popiežius Paulius VI, telegrama šveicarijos vyskupų konferencijos pirmininkui, išreiškė savo užuojautą dėl šveicaro kardinolo Journet mirties. Vė-

mas, kaip pas Bremeno miesto muzikantus. Pabėgote iš Kambodijos, toks pat likimas jus ištiko Vietname. Jūsų svečiavimasis Tailandė baigiasi. Centraiškas, jūsų senas draugas, išskrido į dausas. Net Filipinai pradeda nesutarti su jumis ir žada "peržiūrėti" sutartis. Pagaliau jūsų Fischeris tiek išsiigando mūsų Karpovo, kad jam pasidavė be mūšio. Žodžiu, iš kurios pusės bebursime — būrai jums nieko gera nepranašauja. Štai, kad ir dėl to jūsų iš visur traukimosi. Atrodo, kad vien tik baimė, vies tik baimė valdo jus. Tiesa, baimė yra nuostabus ir užkrečiamas jausmas. Aš pažįstu žmogų, kuris kartą nusiplikino gerkle karštu pienu. Tai dabar, jau daug laiko nuo to praėjus, pamatęs karvę pradeda pūsti. Ar ne taip pasielgėte ir jūs su Indokinija?"

Kitame laiške, kurio autorius gyvena viename Žemaitijos kraštyje, rašoma: "Mes, šalto krašto žmonės, už tai gerokai narsesni už jus. Ką pradedame, tą sistemingai tęsiame ir sėkmingai užbaigiame. Jūs, amerikiečiai, esate išleptinti, todėl savo žygius nevykusiai vykdoite ir nesėkmingai baigiate. Turėję daug gerų progų ir nemokėjęte jų išnaudoti. Žinokite, kad dabar jūsų pažadais niekas nebetiki ir netikės, nes jie labai apgaulingi. Visoms galybėms, taigi ir jūsų, ateina saulelydis. Jūs padarėte labai daug savo pačių labui, bet labai mažai žmonijos gerovei. Galima būtų jums daug ką rašyti, prieš jus prištarauti, bet iš to nieko gera nebus — jūs nenorite iš savo klaidų mokytis ir visada manote, kad ką darote, gerai darote".

Trečioji nuomonė mus pasiekė iš Amerikos Atlanto pakraščiu. Ji rašyta ne politiko ir ne diplomato, bet tikrai paprasto stebėtojo, vidutinio lietuvio, save jis vadiną "mažu žmogumi", gspadorišku protu paremta. Štai kai kurie jo pasisakymai:

"Pasišalė karas, kokio pasaulio istorijoj dar nebuvo. Kur girdėjome visoj karų istorijoj, kad kariaujanti šalis draustų savo armijai permesi karo liepsmus į priešų teritoriją, o liepsa kariaut. Tik savo pusėje. Taip darė amerikiečiai Vietname. Kur girdėta, kad dėl priešų bombardavimo parlamentas kviatų savo šalies prezidentą? Kur girdėta, kad bet koks pasisakymas apie norą laimėti būtų beveik laikomas nusikaltimu? Mes, amerikiečiai, taip ir skelbėme, kad nesiekiam ir nenorim laimėjimo. Tai dabar ir turime jo rezultatus. Deja, ir pastarųjų dienų įvykiai rodo, kad nepasimokėme ir likome akli, kaip buvę".

"Kadaise šviesaus atminimo Kazimieras Čibiras Argentinoje sakė, kad amerikiečiai savo politiniame galvėjime neprasoka 14 metų vaiko galvėjimo. O man atrodo, kad dar blogiau — jie galvoja ne galva, o kuo kitu. Išdavoje — dabar visur visi var-tai komunizmui atviri".

Kad nebūtų taip labai liūdna, pabaigai iš komunistinės Kinijos, per Hong Kongą atkeliavęs anekdotinis pasakojimas. Prasidėjo Sovietų - Kinijos karas. Pirmą karą dieną rusai paėmė į nelaisvę 3 milijonus kiniečių. Antrą dieną — keturius milijonus. Trečią karą dieną 7 milijonai pateko rusams į nelaisvę. Tos pačios dienos vakare traukia savo, Jacksonas savo, o Mainfeldas ir kiti vėl savo giesmes. Žodžiu, jūsų politikos gavosi maždaug toks groji-

JAV INDENŲ JUDEJIMAS

Kova baigia išsigimti, o taip pat ir indėnai

P.GAUČYS

Pastarieji metai šio krašto indėnai smarkiai ėmė reikštis įvairiais smurto veiksmais, protestais ir valdinių, religinių ir privačių pastatų užėmimais. Tokia veikla reiškiasi indėnų judėjimas, kuris yra toks sudėtingas, kad sunku suprasti, kaip jis vyksta, ką reiškia ir kokia jo dabartinė būklė. Prieš 10 metų indėnai sudarė savaimingą protesto grupę, reikalaujanti atitaisyti američių padarytas indėnams skriaudas ir atsisteiti už įvykdytas jų žudynes.

Mados reikalas

Staiga indėnai patapo madin-gi. Įvairūs jų gaminiai ir brangenybės buvo noriai turistų perkamos. Knygos apie indėnų būklę, televizija ir radijas plačiai garsino indėnų protestus, susijusius su smurto veiksmais. Priešingai kitims judėjimams, kaip pvz. negrų, tiek amerikiečių visuomenė, tiek indėnų reikalų biuras Washingtono (Indian Affairs Bureau) palankiai ir jį žiūrėjo ir palaigiai tenkino jų norus. Tačiau kartu vyriausybė panaudodavo indėnų patariamuosius komitetus sukelti padėrmę prieš padėrmę, vieną indėnų sritį prieš kitą, mieste gyvenančius indėnus prieš rezervatuose laikomus, kad judėjimas mažą turėję galimybių išvengti valdžios globos. Iš pradžių ir patys indėnai neven-gė to globos, nes tikėjosi, kad jų protestai paskatins Washingtoną palankiai spręsti indėnų reikalus. Tačiau pasirodė, kad federalinė valdžia neturi tvirto nusistatymo ir kad jų reikalų sprendimas pareina nuo biurokratų, kurių vienintelis rūpestis — žiūrėti, kad indėnai būtų ramūs ar kad jie nefiguruotų pirmuose spaudos puslapiuose.

Vis dėlto per pastarąjį dešimtmetį indėnams daug geriau sekėsi negu kovotojams už aplinkos švarą, pilietinių teisių ar kitus judėjimus. Per pastaruosius 5 metus indėnams pavyko atgauti šventąjį Žydrijį ežerą, o Aliaskos indėnams laimėti šimtmetį užsitęsusi ginčą dėl baltųjų nusavintų naftos turtingų plotų. Taip pat ir Menoninių padėrmė atgavo teises į pilną federalinę pašalpą.

Laimėjimai teismuose

Teismuose indėnai netikėtai susilaukė sau palankių sprendimų: atgavo šiaurės vakarų Pacifiko žvejybos teises, dėl kurių jie kovojo ir bylinėjosi ilgus dešimtmečius. Taip pat jie laimėjo visą eilę mokesčių ir rinkliavų bylų.

NEIŠNAUDOTOS PROGOS

Kontr. žvalgybininko atsiminimų žiupsnelis JONAS DEMERECKIS

Eiguliai, kurie gyvena miškų pasodose, ir girininkai buvo verčiami teikti desantininkams žinias. Jei kuris atisakė, tam grėsė mirtis. Didelė dalis miškų eigulių ir net girininkų su desantininkų reikalavimais sutiko. Kurie nesutiko, tie išsikėlė į miestelius, bet jau po to jie miškuose negalėjo nė pasirodyti. Eiguliai ir girininkai, kurie su desantininkais palaikė ryšį, juos aprūpindavo, vieni kitus rėmė.

Desantininkų vyriausias bendradarbis Trakų apskrityje Tarpumiškio girininkijoje buvo Šimelis. Jis gerai mokėjo rusų kalbą ir, kai tik desantininkai buvo nuleisti Šimelio priežiūrai priklausančiuose miškuose, jis tuojau suėjo su desantininkais į kontaktą, teikė jiems žinias, kokių desantininkai iš jo reikalavo, ir net sutiko girininkijos trobesiuose įsteigti desantininkams slapta bunkerį, kuriame vėliau buvo įrengtas desantininkų paštas. Šimelis, globodamas pašta, naktimis perduodavo žinias ne tik savo apylinkės desantininkams, bet per jį desantininkai žinios būdavo aprūpinami net iki Jurbarko ir Klaipėdos krašto. Tame bunkerje, kuris buvo Šimelio globoje, buvo laikoma komunistinė literatūra, sprogdinimui medžiagos, ginklai ir kiti savažiai vykdyti reikmenys. Šimeliui skirtos girininkijos vieta ir trobesiai desantininkams labai tiko, nes ji buvo miškuose, visuomet čia maišėsi nepažįstami žmo-

notarpi sudaro pastarasis dešimtmetis, kai buvo pasiekta pažanga daugelyje sričių. Dabar indėnai valdo 90 mokyklų, pradėdant pradžios ir baigiant aukštosiomis, o Nanajos indėnai sukūrė savo pačių koledžą ir daugelį kitų švietimo institucijų.

Indėnų išsimokslinimas

Nors tikras skaičius nežinomas, bet manoma, kad apie 25-000 indėnų lanko koledžus ar kitas aukštas mokyklas, tuo tarpu 1960 m. jie turėjo tik 2000 studentų. Jie labiausia linke studijuoti teisę ir mediciną. Žinant, kad iš viso tėra tik 800,000 indėnų visame krašte, o pusę jų turi tik 18 metų, šis reiškinys tikrai pažymėtinas. Baigę mokslo, indėnai dažniausiai gauna valdiškus darbus.

Indėnų kilmės personalas baigia užpildyti Indėnų reikalų biurą Washingtono. Taip susidarė tokia būklė, kad indėnų bendruomenė turėjo absorbuoti tiek daug išsimokslinusių narių tokiu trumpu laiku. Iškilęs jų tarpe samyšis laikomas prisitaikymu prie tokių didelių pakitimų.

Dabartinio metu indėnų judėjimas nerodo noro suprasti krašto ir pasaulio būklės. Norėdami ir toliau pasilikti izoliuoti ir nedalyvauti krašto naminių reikalų sprendime, indėnai vėl atstumi amerikiečius. Mat, indėnai vis negali užmiršti praeities, kurioje senatoriai ir kongreso atstovai dėl jų mėginimų nustelbti indėnų kultūrą. Tuo norima užbėgti už akių valdžios kaltinimams atsimesti ar baigti indėnų privilegijas.

Indėnai mato pasikeitimus

Kaip tik čia indėnams sakoma, kad laikai yra pasikeitę ir kad su tais pakitimais atėjo naujos pažiūros į kultūrą. Nūdien indėnai žiedžia puodus, ražo medį ir gamina kitus dirbinius turistams. Jie patys tų dirbinių beveik nenaudoja. Jie turi telefonus, perka automobilius, lanko vidurines ir aukštasias mokyklas ir vykdo daugelį tokių dalykų, kurie nerandami jų senoje kultūroje. Dau gelii būdų indėnai dalyvauja dabartinėje techninėje kultūroje nemažiau už amerikiečius. Tačiau labai mažai indėnų supranta, kaip stipriai tie pakitimai paliečia jų visos bendruomenės atsakomybę, formuojant naują amerikiečių tapatybę.

Indėnų šliejimasis, sudarant tą naują amerikiečių tapatybę, labiausiai akivaizdus švietimo srityje. Indėnų švietime naują la-

inės miško pirkti, todėl išlaikyti konspiraciją nebuvo jokio rūpesčio.

Rusai, išviji vokiečius iš Lietuvos, Šimelį už desantininkų rėmimą paskelbė Sovietų Sąjungos didvyriu. Atėjus rusams, desantininkai iš miškų pogrindžio išėjo į šviesą, o jį jų vietas į miškus ėmė slėptis Lietuvos partizanai. Šitie miško broliai Šimeliui jau buvo ne draugai, o labai pavojingi priešai. Jie žinojo, kad Šimelis buvo paskelbtas Sovietų Sąjungos didvyriu. Lietuviai partizanai, žinodami Šimelio veiklą su rusų desantininkais ir žinodami, kad apie rusų veiklą Šimelis taip pat turi jiems reikalingų žinių, nutarė Šimelį savo naudai užangažuoti.

Šimelis sutiko lietuviams partizanams teikti žinias apie NKVD ir striubų veiklą. Po kurio laiko lietuvių partizanai tikrai nustatė, kad Šimelis ne jiems žinias teikia, bet informuoja NKVD apie lietuvių partizanų. Patikrinusi visas žinias apie Šimelio veiklą prieš miško brolius ir dar apie Šimelio bendradarbius, lietuvių partizanų teismo grupė Šimelį sulaukė nakties metu miške, jį iškvočė. Šimelis neturėjo duomenų save prieš teismą pateisinti ir tą pat naktį buvo pakastas miške po vėleną. Kai kurie bendradarbiai (Šimelio) susilaukė vėliau tokio pat atpildo.

Per teismo tardymą Šimelis prisipažino, kad jis visą laiką dirbo su rusų desantininkais, kad bunkeryje slėpė desantininkus, jų literatūrą, šaudmenis ir visa, kas desantininkams sabotazo veiksmų vykdymui buvo reikalinga. Taip pat paaiškėjo, kad Šimelis globojo desantininkų pašta ir jį įrengtame bunkeryje girininkijos trobesiuose slėpė. Tą pat naktį nurodytame bunkeryje partizanai padarė kratą. Čia partizanai rado daugybę visokio maisto, gerų ginklų, šaudmenų ir visokio sirašinėjimo, kurio Šimelis dar nespėjo suaukinti arba perduoti okupantams rusams. Iš rasto susirašinėjimo partizanai atidengė eilę vietos gyventojų nusikal-

imų, panašių kaip ir Šimelio, ir šie buvo nubausti.

PRANCOZIŠKA AMERIKA

Kelionė per Louisianos ir Arkanso valstijas (3)

PETRAS INDREIKA

Tęsdami mūsų kelionę anapus Dixono linijos, aplankę Houstoną, Texas ir kitas vietas, patenkame į buvusią Prancūzijos koloniją Amerikoje — Louisianą. Vykstame tiesiog į šios srities pa garsesniąj Veneciją — Naująjį Orleaną (New Orleans). Prancūzai, valdydami N. Orleaną, panorą jį padaryti antruoju Versaliu.

516 bažnyčių ir 3700 užėgiu

Miestas įsikūręs patogioje geografinėje padėtyje netoli Mississippi upės žiočių. Tai vartai į šiaurinės Amerikos kontinentą. Nežiūrint, kad jis įkurtas balotėje vietoje, šiandien išaugęs į milijoninį uostamiesį, kuriame yra 516 bažnyčių, 3700 restoranų, salūnų ir 41-rios kapinės. N. Orleanas yra džazo muzikos gimtinė, kurio vakarai rėkiantieji ir tarp savęs besipaunantieji garsai, atsimušę į aukščiausią pastatą — International Trade Mart, krinta į drumzliną Mississippi upės vandeni, o kiti nubanguoja verkiandųjų gluosnių viršūnėmis ir dingsta Metairė kapinių mauzolieju tarpe. Čia Mississippi, pasagos pavidalu, apjuosia miestą, jau seniai pamiršusi Algonkinų indėnų giminę, kurie ją pakrikštijo "Didžiojo vandens tėvų". Pradžią jį gauna, išbėgdama iš Itasca ežero, Minesotoje, ir nukeliavusi 3760 km. kelią, prie N. Orleano išsišakoja į plačią delta, dingdama Meksikos įlankoje. Mississippi upę daugiau ištyrė prancūzas Robert Cavalier de La Salle tik XVII a. gale ir jos visą baseiną, apimantį apie 2.500.000 kv. km. plotą, paskelbė Prancūzijos karaliaus Liudviko XIV nuosavybe, pavadinamas jo vardu — Louisiana.

Pardavė kraštą už 15 milijonų 1803 m. Louisianą Napoleonas pardavė JAV-bėms už 15 mil. dolerių, nes jam, įsivėlus į karą su Anglija, pritrūko pinigų, o be to prancūzams jau buvo įgrįs nuolatiniams karui su vietiniais indėnais: nacėzais ir čikagojais.

Louisianoje dar tebėra neišdile pirmųjų kolonistų palikti vardai k.a. jos sostinė vadinama Baton Rouge, kurią N. Orleans nustelbia savo gajumu, — tai miestas, kuris naktimis nemiega. Uos te verda gyvas gyvenimas. Čia visada pilna įvairių kraštų laivų, jūrininkų. Mums bebūnant atplaukė ir rusų laivas pasikrauti javų, bet deja, mums nepavyko užmegsti ryšių, nes neišleido.

Miestas gražus ir įdomus. Ankstyvą rytą pažadina miegalis laivų sirenos, o pažvelgęs pro viešbučio langą matai, kaip krenta rasa nuo verkiandųjų gluosnių

Apsukę pietvakarių keletą valstijų, patenkame į Arkanso — indėnų giminės Quapaw teritoriją. Čia prasideda aukštesnės vietovės ir įdomesnės gamtos vaizdai. Arkanso klimatas švelnus — puiki vieta vasarotojams. Dauge liu vasarotojų Arkanso vadinamas Amerikos Šveicarija. Šis vardas ypač tinka Hot-Springsui, kurio vaizdas be galo puikus, tiesiog sceniškas, nes miestelis išaugęs kalnų atšlaitėse, o jo vidurėk pinigų ir noro jas aplankyti.

Arkanso valstijoj

Kova su banditais 1944 m. sausio 2 d. apie 12 val. dieną Ziežmarų policija, Trakų apskr., gavo žinių, kad viename kaime, nuo Ziežmarų gal apie 8 km., rusų belaisviai prievartauja ūkininko žmoną ir dukteris. Kiek buvo belaisvių pas ūkininką, pranešėjas nežinojo. Jis, eidamas pro šalį, girdėjo moterų klyksmą, šaukiančių gelbėti.

Policija žinojo, kad rusų belaisviai yra ginkluoti, tai juos sulaukyti ar persekioti reikia sudaryti planą, kad kartais patys nepadėtų galvos. Ekspedicija buvo sudaryta iš 10 vyrų, gerai ginkluotų. Jiems vadovavo leit. Žymys. Kol policija aplinkiniams keliais pasiekė rusų belaisvių užpultą vietą, jau pradėjo temti. Tamsumas buvo gera aplinkybė užpuolėjams ir policijai.

Policija užėmė ūkininko sodybą ir namą, bet jau geras pusvalandis, kai belaisviai buvo atlikę savo užmačius ir pasišalinę į mišką.

Nors jau pradėjo visai temti, bet policija nuo belaisvių sulaukymo neatsisakė, nes buvo paveikta nepaprasto jaunų mergaičių išprievartavimo ir turto grobimo. Aplankinėję nukentėjusį ūkininką, patyrė, kaip belaisviai atrodė, kaip jie buvo ginkluoti, kiek jų buvo ir kuria kryptimi jie nuėjo. Buvo nurodyti ir jų pėdsakai, nes buvo sniegas. Policija, įėjusi į mišką, pasi-dalino į dvi grupes. Kiekviena grupė turėjo po laisvąjį kulkosvaidį. Viena grupė nuo kitos ejo maždaug puskilometrį grandine, kad vieni su kitais palaikytų ryšį ir tamsioje nepasimestų. Grupė, kuri ejo belaisvių pėdsakais, miške rado ūkininką piaunantį malkoms sausmedį. Ūkininkas policiją vispusiškai apšvietė. Nurodė pėdsakų žymes.

(Bus daugiau)

Mary Louise Smith, JAV respublikonų partijos pirmininkė.

BOSTONO ŽINIOS

ISKILMINGA KELEIVIO
SUKAKTIS

1905 m. vasario 9 d. išėjo pirmasis Keleivio numeris. Taigi vasario 9 d. šiam laikraščiu suejo 70 metų. Pirmasis Keleivio redaktorius buvo Mikas Paltanavičius, toliau sekė Jonas Smelstoriūš, Pijus Bukšnaitis, Antanas Montvidas. Tiek redaktorių pasikeitė per pirmuosius du su puse metų. Nuo 1907 metų pabaigos iki 1945 metų liepos 1 d. redaktorių ir leidėjų buvo Stasys Michelsonas. Iš jo perėmė Jonas Janušis, o nuo 1953 m. liepos 1 dienos yra Jackus Sonda.

Pirmasis "Keleivio" leidėjas buvo Jonas Zvingėla. Jo leidžiamas laikraštis buvo daugiau socialiniai religiniai, bet kada jį perėmė Stasys Michelsonas, jis tapo socialiniai politiniu. Buvo laikas, kada Keleivis ėjo ranka rankon su komunistais. Pagrindiniai Keleivio veidas pasikeitė, kai jį redaktorių atėjo labai doras ir labai tolerantis Jackus Sonda. Pirmoji jo idėja yra tarnauti Lietuvai, lietuviams ir lietuvių, o tik tada eina jo visi kiti priedai politiniai ir socialiniai.

Keleivio sukaktis Bostone iškilmingai paminėta balandžio 27 d. Minėjimas vyko Lietuvių Piliečių d-jos So. Bostone abiejose salėse. Minėjimą pradėjo rengimo komiteto pirm. rašytojas Stasys Santvaras. Jis pasveikino susirinkusius, prisiminė, kad spausdintuvės mašinos, kaip ir žmonės, sensta, kad Keleivius reikalingas naujos. Paminėjo dabartinį Keleivio redaktorių Sondą, kuriam lietuviškieji reikalai yra pirmoje vietoje, o taip pat paminėjo ir visą Keleivio štabą.

Apie Keleivio sukaktį kalbėjo prof. dr. Pranas Sveikauskas. Jis palygino Amerikos nepriklausomybės 200 metų sukaktį ir Keleivio 70 metų. Kalbėjo apie Lietuvą - Lenkijos sukilimus prieš rusus, kuriems nepasisekė, daug to sukilimo dalyvių - vadų pabėgo į Prancūziją. Ten jau buvęs amerikietis Benjam Franklin, kuris verbavęs žmones Amerikos išsivadavimo kovai. Generalai Pulaskis ir Kosciuszka atsiradę Amerikoje. Pulaskis vadovavęs Artillerijos daliniam, o Kosciuszka buvęs gen. George Washington adjutantu. Kalbėjo apie Napoleono žygių rytus ir viltis išsilaisvinimui, apie spaudos draudimą, 1905 metų revoliuciją ir tą viską jungė su Keleivio idėjomis. Buvęs laikas, kada Keleivis turėjęs net 23.000 prenumeratorių. 7000 iš jų buvę siunčiami į Lietuvą. Tik diktatūrų bangai einant per Europą, Lietuvoje irgi tas atsiradė, o Smetonai valdant Keleivis nebuvęs įsileidžiamas į Lietuvą. Prisiminė Smetonos seimą, kuris buvo valdančios partijos paskirtas. Prof. Sveikausko kalba buvo rikišmas socialistinių idėjų su laikraščiu Keleiviu.

Zodžiu Keleivį sveikino Vlko vicepirm. inž. Jurgis Valaitis, Altos vardu Stasys Lušys, Lietuvių B-nės Bostono apygardos pirm. inž. Antanas Skudziškas, žurnalo Aidai vardu jo redaktorius dr. Juozas Girmis. Buvo gauta labai daug sveikinimų raštu. Juos paminėjo ir iš kai kurių paskaitė ištraukas Birutė Vaičiūnaitė. Sveikino visi nepriklausomos Lietuvos atstovai ir konsulai. Masachusetts gubernatoriaus Michael J. Dukakis sveikinimas buvo išspausdintas sukakties minėjimo leidinyje - programoje.

Keleivio redaktorių Jackus Sonda padėjo visiems atsilankiusiems, ypatingai dėkojo šio minėjimo sumanytoji ir puoselėtoji Jurgui Jašinskui. Pasidžiaugė Jonu Bartasiūnu, kuris esąs senas Keleivio skaitytojas, o šia proga atsiuntė Keleivui net 1169 dol. Bostono skautai, skautininkė Ina Nenortienė ir skaut. Česlovas Kiliulis prisegė Sondai skautų organizacijos skautų remėjo žymnių - ordina.

Prasidėjus meninei programai, Bostono vyrų sekstetas, kuriam vadovauja muz. Julius Gaidelis, sugiedojo Ilgiausių metų, o tada pradėjo programą. Sudainavo Nemunėlis - Alg. Bražinsko, Papartis - A. Raudonikio, Butkai, ispanų daina, sekstetui pritaikė J. Gaidelis, ir Užstalės daina - Jul. Gaidelio. Tada naujas solistas Norbertas Lingertaitis, kuris šiomis dienomis baigė Naujosios Anglijos konservatorių, o taip pat yra seksteto narys, padainavo Kur bakūžė samanota, St. Simkaus ir Duldul-dūdėlė - A. Vanagaičio. Solistė Birutė Aleksaitė padainavo Pamylėjau vakar - St. Simkaus, Vilija iš op. Linksmoji našlė - Lehario ir Musettos valsas iš op. Bohema - G. Puccini. Ir sekstetas. Tik tave - Jul. Gaidelio, Pienė - M. Vaitkevičiaus, Barkarolė - Jul. Gaidelio ir Keleivis - Lil. Ablenaitės. Solistam akompanavo dr. Vytenis M. Vasyliūnas. Visi meninės programos išpildytojai savo honorarą paaukojo Keleivui.

Nors visa programa buvo gana netrumpa, bet gerai suorganizuota ir pravesta užtruko tik apie dvi valandas. Pravedė raš. Stasys Santvaras. Po programos buvo vaišės ir šokiai, grojant latvių orkestrui. Šia proga ir mes linkime Keleivui ir jo redaktoriui Sondai geros sėkmės, o taip pat ir toliau eiti tuo keliu, kurio jis dabar eina.

P. Žickus

B-NES APYLINKĖS VALDYBA

Balandžio 25 d. vakare įvyko Lietuvių B-nės Bostono apylinkės narių metinis susirinkimas. Susirinkimas nebuvo gausus. Valdyba pasilieka ir toliau ta pati, tik vietoje pasitraukusio inž. A. Lapšio, įėjo naujas Marius Ziaugra. Valdybą sudaro: Antanas Matijoška, Bronius Kruopis, Bronius Paliulis, Marius Ziaugra, Gintautas Vaičiaitis, Henrikas Čepas ir Stasys Augonis.

STEIGIAMAS VLKO
SPECIALUS FONDAS

Balandžio 29 d. Bostono Altos skyrius sušaukė pasitarimą. Jame kalbėjo skyr. pirm. Stasys Lušys. Jis papasakojo apie vykusią visų veiksmų konferenciją Chicagoje. Apie ją visi žinome iš spaudos. Pagrindinis ir šio susirinkimo klausimas buvo. Pabaltijo pripažinimo sovietam, galimas klausimas, visi raginami ir toliau rašyti laiškus senatoriam, kongresmanams, valst. sekretoriui ir prezidentui, kad nebūtų pripažintas Stalino ir Hitlerio aktas ir sovietų okupacija. Tai akcijai reikalingi ir pinigai. Bostone bus išleistas atsisaukimas į lietuvių apie sudarymą tam reikalui specialaus fondo, kuris bus Vlko žinioje. Be pinigų jokia veikla neįmanoma. Visi prašomi tam būsimam fondui aukoti.

SKAUTAI

(Atkelta iš 2 psl.)

grumiantis Michigano ežero ban gose.

Gero vėjo sesės!

Nuoširdus jūr-skautiškas ačiū v.s. R. Račiūnui, kuris techniškai labai daug mums padeda prie mūsų VETRUNGES išleidimo.

Mielos sesės, rašykite kuo daugiau apie savo veiklą, nes mums labai didelis malonumas būtų žinoti, ką jūs veikiate ir kokie yra jūsų laimėjimai. Tuo pačiu rašykite kuo skyrius galėtų jums padėti.

Sv. Jurgio šventės proga, sveikiname jūr skautų vienetus. Tegų skautų Globėjo durumas ir riteriškas būsna mums pavyzdys.

Gero vėjo!

Jūsų L.S.S. Jūr Skautų skyrius.

Kalba I. Serapinas, Pedagoginio Lit. Instituto neakivaizdinio skyriaus direktorius, Cicero Aukšt. lit. mokyklos vysk. M. Valančiaus minėjime balandžio 19 d. Nuotr. J. Kuprio

CHICAGOJE

DIREKTORIUS
NAUJAS GIMNAZIJOS

Nauju Brother Rice Aukšt. mokyklos direktoriumi paskirtas brolis Edwin T. Hennessy. Šią mokyklą lanko ir lietuviai moksleiviai.

KARDINOLO MIŠIOS

Sv. Vardo katedroje gegužės 16 d. 10:30 val. r. bus Mišios.

penšininkams. Jas atnašaus pats kardinolas Cody. Numatoma, kad jose dalyvaus apie 1.500 pensininkų. Po pamaldų bus kavutė.

TAUTOSAKOS
KONFERENCIJA

Tautosakos, mitologijos ir pasakų temomis konferencija įvyks 9-10 d. vadinamoj JAV švietimo kolegijoje, 2840 Sheridan Rd., Evanstone.

A. + A.

DR. NINAI KRIAUCELIONAITEI

mirus.

LEONĄ KRIAUCELIŲ ir ŠEIMĄ nuoširdžiai užjaučiame.

Liucija ir Antanas Petrikoniai

A. + A.

DR. NINAI KRIAUCELIONAITEI

mirus.

jos brolių mielą kolegą vet. dr. LEONĄ KRIAUCELIŲ, JO ŠEIMĄ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Stasys Jankauskas

A. + A.

DR. NINAI KRIAUCELIONAITEI mirus,

broliui dr. LEONUI ir JO ŠEIMAI nuoširdžiai užuojautą reiškia

Ingrida ir Algirdas Ramonai

EKSURSIJOS Į LIETUVĄ 1975 METAIS

American Travel Service Bureau šiais metais organizuoja sekančias keliones į Lietuvą:

GAUTA PAPILDOMA GRUPĖ:

#7A - Rugpjūčio mėn. 10 d. - rugpjūčio mėn. 25 d.
iš NEW YORKO - \$1150.00
iš CHICAGO - \$1269.00
2 naktys Maskvoje, 5 Vilniuje, 2 Maskvoje, 5 Romoje

SKUBĖKITE REGISTRUOTIS - VIETŲ SKAUCIUS RIBOTAS!

5 DIENOS LIETUVOJE (1 diena Kaune)

Kiekvieną Grupę Lydės Prityręs Kelionių Vadovas

Dar yra vietų sekančiose grupėse:

#1 - Gegužės 26 d. - birželio 10 d. iš NEW YORKO - \$ 979.00
iš CHICAGO - \$1098.00
2 naktys Maskvoje, 5 Vilniuje, 5 Talline, 3 Maskvoje
#9 - Rugsėjo 1 d. - rugsėjo 16 d. iš CHICAGO - \$1098.00
2 naktys Maskvoje, 5 Vilniuje, 4 Talline, 3 Maskvoje
#10 - Spalio 1 d. - spalio 15 d. iš NEW YORKO - \$ 929.00
iš CHICAGO - \$1048.00
2 naktys Maskvoje, 5 Vilniuje, 3 Rygoje, 3 Maskvoje
#11 - Gruodžio 19 d. - sausio 3 d. - Kainos bus paskelbtos vėliau.
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 3 naktys Rygoje, 4 naktys Maskvoje.

EKSURSIJA Į HAWAJUS - Lapkričio 22 d. - gruodžio 6 d.
4 salos iš CHICAGO - \$ 599.00
Taipgi turime grupinių (Charters) skridimų į Europą, kuriais galite pasinaudoti ir nebūdami klubų nariais. Chicago - Miunchenas tikrai - \$435.00. (Ten ir atgal).

Dėl informacijų skambinkite arba rašykite:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643 Tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos padarome reikalaujamus švietimo dokumentus. Taip pat teikiame informaciją kelionių reikalais po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus, parduodame lėktuvų bilietus - be jokio papildomo mokesčio.

AIR FARES AND CONTENTS OF THIS ANNOUNCEMENT ARE SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

TELEF. - WA 5-8063

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos Radijai Stereo ir oro vėsintuvai Parduodamos ir taisymas

MIGLINAS TV

2346 W. 69th St. - Tel. 776-1486

Ivairių prekių pasirinkimas, motoriniai, šaldytuvai, maistas, doleriniai CERTIFIKATAI IR AUTOMOBILIAI

COSMOS PARCELS EXPRESS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629

3333 So. Halsted, Chicago, Ill. 60608

Tel. WA 5-2737; 254-3320

V. Valantinas

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Pusmėnu ir valinėjams visų rūšių grindis

J. BUBNYS - Tel. RE 7-5168

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Geri prekių didelis pasirinkimas. Automobilai, šaldytuvai, televizijos, dolerinių sertifikatų, maisto, skordomai

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629

TELEF. - WA 5-2787

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4063 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632, tel. 927-3880

HEATING CONTRACTOR

Išrengti miestą ir užmiestį namus ir pastatus su visų rūšių namų apšildymui pečiū, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60609

Tel. VI 7-5447

NAMŲ APSILDYMAS

Taisau senus ir įdedu naujus pečius, pigiai išvalau, taipgi alyvinius perdurus dėl dujų, įdedu vandens šiltnamius. Kreiptis -

A. BANYNS - 447-3806

10% - 20% - 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street, Chicago, Illinois

Tel. GA 4-9654

CEMENTO IR MŪRO KONTRAKTORIUS

Atliekame naujus ir senus cemento ir mūro darbus. Pamatus, šaltinius, cementinius laiptus. Perdiriname kaminus, užmūriname arba įmūriname langus, permūriname laiptų šonus.

Turime leidimus daryti miesto sąlyginatvius.

K. CESNAUSKAS CONSTRUCTION

Tel. - HE 6-2812

Skambinti po 3 val. popiet

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Ivairių atstumų

823 WEST 34th PLACE

Tel. - FBontier 6-1882

AR REIKIA VIZITINŲ KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas plačiai naudoja, bet tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.

Kreipkitės į "Draugą" spausdintuve visais panašiais reikalais. Būsime patenkinti kiekvieną kartą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Gali skelbimų kainos visiems prieinamos.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

REAL ESTATE

Harris Willa, Wisconsin, savininkė parduoda namą ir 4 akurus žemes. 6 miegamieji. 200 jardų nuo ežero. Dėl informacijos kreiptis Chicagoje: 4140 South Maplewood Ave., arba skambinkite tel. CL 4-9481.

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS

PIRKTI

2 1/4 akro kampas tinka bet ko-

kiam bizniui \$12,000.00.

2 sklypai ant kalno ažuolyne

po \$10,000.00.

\$4,500.00 už akrą dirbamos ar-

ba miško, labai gera vieta.

2-jų butų mieste \$400.00 pajamų j mėnesį \$33,000.00.

3 mūro namai po 4 butus, 8

metų po \$65,000.00.

ABROMAITIS R. E.

1005 Porter Street

LEMONT, ILLINOIS

312-257-6675

Čia gerovė

1 1/2 aukšto namas. 2 butai: vienas

dalinai nabaigtas, už Marquette Pko

arti Pulaski. 50 p. sklypas. \$22,500.

3 butų mūras Marquette Pke. Nau-

jas gazu šildymas. Geras. \$23,000.

Puikus 5 kamb. 15 metų mūras

Arti "Kool-Aid" ir mūsų ofiso. \$24,900.

4 butų didelis mūras. Nuo 100%

nuo investuoto kapitalo. Platus lotas

Atskiri mūrai. Brighton Pse

Nusileido iki \$29,000.

Didelis 5 kamb. 1-jų aukštų, 2f

metų mūras. 1 1/2 vonios. Sausas pu-

šinis belamentas. Blokas 1 plotas nuo

Marquette pko. 1f. Kedzie. \$22,950.

10 butų mūr. 2 auto mūro gara-

žas. Naujas gazu šildymas. Alumin-

langai. 60 p. lotas. Arti mūsų

\$77,000.

Arti prie parko. Apie 12 metų

1-jų butų po 5 1/2 kamb. mūras. Mūro

garažas. Atskiri šildymai. \$44,000.

Sviesus, diktinas 16 metų 1-jų butų

mūras. Atskiri šildymai, alumin-

langai. apie 40 p. lotas, mūro gara-

žas. Marquette Pke. \$45,000.

VALDIS REAL ESTATE

7051 S. Washtenaw Av. RE 7-7200

Mūr. bungalow, 43 p. sklypas,

central. šildymas. Whipple ir 62-čia.

Nebrangus.

2 butai po 4 1/2 kamb. 17 metų. 30

p. sklypas. Central. šildymas. Kiekv.

butui atskiri. Tik \$43,000.

Mūr. 4 butai - 2 po 4 kamb. 2 po

3 kamb. ir 3 kamb. sklype. 2 auto ga-

ražas. Central. šildymas. Geros pa-

jamos. Gera vieta gyvenimui.

10 butų mūr. Naujas šildymas. Ge-

ros pajamos. Dideli kamb.

SIMAITIS REALTY

2951 W. 63rd St.

436-7878

M. A. ŠIMKUS

REAL ESTATE. NOTARY PUBLIC

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI,

GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, pildomi

PILETYBES PRAŠYMAI ir

kitoki blankai.

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas - Parduotas -

Valdymas

Draudimai - Income Tax

Notariatas - Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6455 S. Kedzie Ave. 778-2233

BUD'S REALTY

NAMŲ PIRKIMAS BEI

PARDAVIMAS

Butų Nuomavimas

BALYS BUDRAITIS

4369 So. Archer Avenue

Telef. - 254 5551

HELP WANTED - VYRAI

REAL ESTATE SALESMEN

To join our old established Company.

Excellent working conditions and

Commission terms.

For confidential interview call

JON GRABILL - 775-1091

GRABILL REAL ESTATE CO.

REALTORS 6946 Higgins Rd.

HELP WANTED MOTERY'S

PHILADELPHIA Pa.

SOL. A. SIMONAITYS IR A. KEPALAITIS KONCERTO BELAUKIANT

Kasmet Philadelphia atei-
ninkai suruošia mūsų visuomenės koncertą ir duoda progą pasigėrėti muzikos ir lietuviškos dainos grožiu ir pasidžiaugti mūsų menininkų atsieliais laimėjimais.

Šių metų gegužės 17 d. koncerto programą papildys solistė Audronė Simonaitytė iš Chicago ir pianistė Aldona Kepalaitė iš New Yorko.

Solistė Audronė Simonaitytė neseniai atvyko iš Lietuvos. Muzikos studijas pradėjo J. Gruodžio vardo muzikos mokykloje, kurią baigė su pasisekimu, gaudama net dvi specialybes: muzikos mokytojos ir chorų dirigentės. Vėliau dėstė muziką įvairiose mokyklose, dirigavo chorams ir studijavo muziką Vilniaus valstybinėje konservatorijoje. Nespėjusi baigti studijų, paskutinio kuro studentė, išvyko į Ameriką. Čia greit įsijungė į Chicago lietuvių muzikinį gyvenimą, kuriam paskyrė visą savo laisvalaikį, dirbdama su choralais ar dainuodama Chicago ir kitų kolonijų lietuviams. Studijas baigti pasirinko Roosevelt universitetą, kurį baigė 1974 su aukščiausiais pažymiais ir išrinkta į Franklin Honor Society. Šiuo metu solistė, gavusi to paties universiteto stipendiją, giliai studijas dainavimo srityje, siekdama magistro laipsnio. Už dainavimą yra laimėjusi keletą aukščiausių universiteto premijų, kurių gerai įvertinta.

Yra koncertavusi Caracas (Venecueloj), San Paulo (Brazilijoje), Hartforde, Detrote, Toronte, Clevelande, Bostone, New Yorko, o gegužės 17 su nauju repertuaru ją išgarsins Philadelphia.

Pianistė Aldona Kepalaitė muzikos studijas pradėjusi Lietuvoje, jas tęsė muzikos akademijoje Muenchene ir Manhattenvile, N. Y. Yra davusi visą eilę rečitalių didžiosiose amerikiečių koncertų salėse, spaudos ir muzikos kritikų gražiai įvertinta.

Sol. A. Simonaitytė

PRANCŪZISKA AMERIKA

(Atkelta iš 3 pusl.)

ryje tyvuliuoja didžiulis Hamiltono ežras, atsiradęs užtvėnkus Quachita upę, bestatant ant jos užtvanką. Hot Springe yra nemažai išskūrusių lietuvių, kuriuos vilioja ne tik skaidrus Hamiltono ežero vanduo, bet ir mineraliniai vandens šaltiniai ir puiki aplinkos gamta.

Pravažiuodami dar aplankėme St. Louis miestą, jo garsiąją istorinę katedrą, kuri amžių bėgyje stebėjo netik miesto augimą, ir pietvakarinių valstijų ar teritorijų užkariavimą. Ant Mississippi upės kranto stovi simbolinė, nerūdijanti plieno, arka prisiminimui tų veržlių pionierių, kurie pasiekė net tolimą Meksikos įlanką. Šiandien nei vienas nepravažiuoja pro St. Louis neaplankęs šio arkos pavidalo paminklo ir iš jo neapžvelgęs mies-
to panoramos.

Pianistė yra aplankiusi su savo ročaliais didesnes lietuvių kolonijas Amerikoje ir Kanadoje. Paskutiniu metu atliko programą Chicagoje, "Draugo" romano premijos įteikimo iškilmėse.

Rengėjai kviečia ne tik Philadelphia, bet ir apylinkių lietuvius atsilankyti į šį neeilinį koncertą, kuris įvyks š. m. gegužės 17 d. 7 val. vakaro šv. Andriejaus parapijos salėje (19 ir Wallace gatvių sankryžoje). Po koncerto — linksmas pobūvis. Kor.

Pianistė Ald. Kepalaitė

LITUANISTINĖ MOKYKLA KVIEČIA

Kai lietuvių kolonijoje veikia šeštadieninė lituanistinė mokykla, jaučiame, kad kolonija yra tautiškai gyva ir pakankamai didelė, kad galėtų tokią mokyklą išlaikyti. Philadelphiaje šeštadieninė mokykla veikia nuo 1949 metų. Gal tik Chicago išsikėlęs dr. Jonas Puzinas galėtų pasakyti, kiek jaunuolių 25 metų laikotarpį šią mokyklą lankė, ar kurie mokytojai joje mokytojo.

Kalėdų eglutė ir Motinos dienos minėjimas būdavo kasmetiniai lituanistinės mokyklos renginiai visuomenei. Motinos dienos išvakarėse šiais metais šeštadieninė mokykla kviečia į didelio masto parengimą pobūvį — koncertą, kuris įvyks gegužės 10 d., 7 val. vakare, Philadelphiaje, Lietuvių namuose, 2715 E. Allegheny Ave. Koncerto programoje dalyvauja New Yorko vyryų choras "Perkūnas", diriguojamas Vytauto Strolgos, ir Baltimore - Washingtono tautinių šokių grupė "Malūnas", kurio vadovėmis yra Nijolė Dulytė - Kaltreider ir Danutė Balčiūnienė. Po koncerto — šokiai ir atsisveikinimas bufete iki 1 val. ryto.

Pobūvį — koncertą ruošia Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas, talkinant patiems mokyklos mokiniams ir mokytojams. Pelnas bus naudojamas mokyklos patalpų pagerinimui. Padėkime mūsų Lituanistinei mokyklai — dalyvaudami koncerte. Vyryų choras "Perkūnas" yra bene pats stipriausias dainos menas vienetas rytiniame pakraštyje. Savo repertuare jis turi per 80 dainų. Netrukus choras išleis jau trečią dainų plokštelę. K. Cikotas

Clevelando metiniam Altos suvažiavimui dalyvavusių organizacijų atstovai: A. Kasulaitis, K. Idzulis, A. Butkus, N. Kersnauskaitė ir kt. Nuotr. Vl. Bacevičius

KANADOS ŽINIOS

Montreal, Que.

AUSROS VARTŲ PARAPIJOS CHORO DVIDEŠIMTYPENKMETIS

Balandžio 26 d. Ausros Vartų parapijos choras minėjo savo dvidešimt penkių metų sukaktį. Ta proga buvo suruoštas jubiliejinis koncertas, kuriame dalyvavo ir solistas A. Keblys. Koncerto pasiklausyti susirinko apie 300 montrealiečių, kurie nepagalėjo plojimų choristams ir solistui, o choro dirigentė ponia D. Roch ir pianistė C. Pelletier buvo apdovanotos rožėmis. Choro steigėjas Piešina yra miręs, o paskutinius kelis metus chorui vadovauja p. D. Roch.

Jubiliejinio choro metu choras padainavo: Kur giria žaliuoja (J. Gudavičiaus), Atsikėlus anks-
ti rytą (V. Banašio), Per girą giružėlę (A. Račiūno), Va kur tata eis (L. Andriulio), Jau nystė (St. Gailevičiaus), Vakarinė daina (St. Šimkaus), Šiaurės pašvaistė (S. Sodeikos) ir su solistu Kebliu: Jaunojo bajoro daina, iš operos "Gražina" (Karnavičiaus) ir Udrio daina, iš operos "Pileas" (V. Klova) ir pabaigai be solisto Pasveikinimo choras iš op. Pilenai". Solistas A. Keblys padainavo: Žaliuojant lankelį (J. Tallat-Kelpšos), Stok ant akmenėlio (J. Jurgučio), Nieko daugiau — iš operos "Figaro vestuvės" (W. A. Mozarto) ir Roberto ariją iš operos "Jolanta" (P. Čaikowskis).

Reik'a pažymėti, kad chore visus 25 metus yra išdainavę: Piešina Alfredas, Gentemanienė Ketė, Vazalinskienė Irena, Kačergius Vincas ir Vasiliauskas Jonas, kurie koncertu pasibaigus buvo atskirai pagerbti. Chorą sukakties proga sveikino AV parapijos klebonas dr. J. Kubilius ir eilė kitų sveikintojų. Po koncerto įvyko pobūvis.

TRUMPAI

— Gegužės 10 d. Montrealyje viešės Hamiltono "Aidas" ir čia atliks koncertą, o po jo bus susipažinimo pobūvis AV parapijos salėje.

— Gegužės 11 d. šv. Kazimiero parapijos salėje bus lietuviškos šeštadieninės mokyklos mokslų metų užbaigimas.

LAIVAI ŽUVŲ VARDAMS

Mokslininkai tyrinėja žuvų plaukiojimą ne tik savo smalsumui patenkinti. Jų tyrimai dažnai pritaikomi praktikoje. Lai-
vų statytojai atidžiai stebi, kaip gamta išsprendžia vieną ar kitą "techninę užduotį". Jie net pasisavina kai kuriuos gamtos inžinerinius sprendimus. Pavyzdžiui, neatsitiktinai vienas JAV atominis povandeninis laivas buvo pavadintas Skipdžeku. Skipdžekas — tai viena tunų rūšis. Mat, šio laivo korpusas padarytas pagal tiksliai tos greitos žuvis kūno kopiją. Taip konstruktoriai pasiekia gerą aptakumą ir padidina laivų greitį. Japonų laivų statytojai, projektuodami didžiulius tanklaivų korpusus, kopijuoja banginių kašalotų kūno formą. Tai leidžia taip pat gerokai padidinti laivo greitį, nedidinant variklio galingumo.

Taigi gerai įsižiūrėti, kaip ir kodėl plaukioja gyvieji organizmai, yra ne tik įdomu, bet ir naudinga. jm

RETAS RADINYS

Pietų Prancūzijoje Nicos universiteto paleontologai atkasė gerai išlikusius mažo dinosauro griaučius, kurių ilgis 1,25 m. Spėjama, kad šis dinosaurs gyvenęs maždaug prieš 150 milijonų metų. Mokslininkai mano, kad dinosaurs gyvenęs koralų salose, kuri buvusi dabartinio plokščiakalnio vietoje. Pajudė-

DRAUGAS, trečiadienis, 1975 m. gegužės m. 7 d.

5

jus žemės plutai, ši vieta dabar sus dinosaurs rastos tik Vakarų Vokietijos Bavarijoje. Jm jūros lygio.

Įdomu, kad tokie radiniai la-
bai reti Europoje. Iki šiol pana-
surasti tiesa. Picasso

A. + A. JUOZAPAS A. KARALIUS

Gyveno Reseda, California — 13 metų Anksčiau Chicagoje gyveno 48 metus.

Mirė geg. 4 d., 1975 m.

Gimė Lietuvoje, Vilkaviškio apskrityje. 1894 m. sausio 22 d. Amerikoje išgyveno 61 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Joseph su šeima Californijoje, sūnus Alfred su šeima Elk Grove Village, Illinois, sesuo Teresė Karaliūtė Cicero, Ill., švogeria Leo Slikas, Chicago, Ill., ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionies žmona buvo mirusi a. a. Agnes. Priklausė American Legion Roseland Post 49 ir buvo narys Amalgamated Clothing Workers of America.

Kūnas bus pašarvotas treč., nuo 3 iki 5 val. ir nuo 7 iki 9 val. Vasaitis-Butkus koplyčioje, 1446 S. 50 Avenue, Cicero.

Laidotuvės įvyks ketv., geg. 8 d. iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėtas į šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionies sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnūs su šeimomis ir kiti giminės.

Laid. direkt. Vasaitis-Butkus. Tel. OL 2-1003.

Laidotuvių direktoriai

MAZEIKA & EVANS

6845 SOUTH WESTERN AVENUE

TRYNS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MASINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME — TĖVAS IR SŪNUS —

TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Tel. GROvenhill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

E U D E I K I S

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas YArds 7-1741

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

5307 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-6872

2424 W. 69th STREET

1. LA REpublic 7-1213

11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIGNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

5319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1133-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL.

Tel. OLYmple 2-1003

PUIKI DOVANA SVENCŲ IR KITOMIS PROGOMIS

ŠV. RAŠTO NAUJOJO TESTAMENTO

ANTRA LAIDA

IŠLEIDO

LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖS

Mecenatas — Prel. Juozas Karalius

Naujas Testamentas yra praktiško formato įrėtas kietas viršelis. Vertimas padarytas gražia lietuvių kalba. Mecenato dėka laida parduodama prieinama kaina.

Gaunama "DRAUGO" knygyne

Kaina — \$5.00

Illinois gyventojai prašomi pridėti 50 centų mokesčiams ir persiuntimui: (kitur gyvenantieji pridėkite 25 centus).

Gera proga visiems įsigyti Naująjį Testamentą. Išsakyti užsakymus:

DRAUGAS

4545 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Žurnalistui

A. + A. JONUI VAIDELIUI mirus,

jo seseriai ADAI ir švogeriui JONUI PODERIAMS reikiame nuoširdžią užuojautą.

Janė ir Juozas Daunorai

A. + A.

DR. NINAI KRIAUCELIONAITEI mirus,

jos brolių dr. LEONĄ ir JO ŠEIMĄ nuoširdžiai užjaučiame.

Stanislava Staškevičienė
Nijolė ir Vytautas Kaveckai
Elena ir Edvardas Čižauskai
Jonas Adomaitis

Chicagoje ir apylinkėse

IVERTINTAS DARBŪSTUMAS IR PASISŪVENTIMAS

× Švč. M. M. Gimimo par. Šv. Vardo dr. ja, rengia sporto demonstravimą gegužės 9 d. 7:30 val. vak. Programą atliks svečias iš Notre Dame universiteto atletikos direktorius Edward (Moose) Krause. Kviečiami vyrai ir jaunuoliai. Įėjimas nemokamas.

× Nauji Liet. Knygos klubo nariai: Antanas Kizlauskas iš La Grange Park, Ill., ir Ona Kalinauskienė iš Pringale, Pa. × Cicero Lituanistinės mokyklos balandžio 19 d. paminėjo vysk. M. Valančių. Po vakar dienos įdėta nuotrauka 6 pusl. parašas yra nepilnas. Minėtoji nuotrauką matyti: I. Serapinas skaitas ta proga paskaitą prie paveiklo piešto R. Zailsko. Pirmoji eilė kairėje: mok. dr. B. Motušienė, I. Serapinas, kun. dr. A. Juška. Antroje eilėje: mokytojai P. Razminas, A. Rapsienė, J. Jokuška, A. Kašubienė, P. Zailskas (svečias).

× Ignas Budrys, Bethel, Conn., buvo paskirtas inžinerijos direktorium Systems Division Edwards kompanijoje, Norwalk, Conn. Jis lankė Ilinoio technologijos institutą Chicagoje, kur įsigijo elektros inžinerijos laipsnį. Ignas yra vedęs Dangirą ir augina 4 vaikų šeimą Bethel, Conn.

× S. Statkevičienė, savanorė kūrėja, prieš kiek laiko buvo susilaužiusi kaulą, dabar jau vaikšto, sveiksta šeimos priežiūroje. Organizaciniais ir asmeniškais reikalais prašomi kreiptis šiuo adresu: 16550 Fulton Ter. Tinley Park, Ill., tel. KE 2-3928.

× Lietuvių Televizijos rėmėjų susirinkimas įvyks gegužės 9 d., penktadienį, 7 v. v. LTV patalpose, 5845 So. Oakley Ave. Dalyviai bus supažindinti su Lietuvių televizijos veikla ir bus aptariami svarbūs reikalai. Prašomi visi dalyvauti.

× Inscenizuotos liaudies pasakos vaikams "Ramunė" bus du seansai — Jaunimo centre šį penkt., geg. 9 d., 7 v. v. ir sekm., geg. 11 d., 3 val. popiet. Bilietai prie įėjimo — vaikams 1 dol., suaugusiems 3 dol. (pr.)

× Solistės M. Momkienė, G. Mažeikienė akomp. A. Vasaičiui atliks meninę dalį Džukų Draugijos baliui Jaun. centre gegužės 17 d., 7:30 v. v. Staliukus rezervuoti: HE 4-2375, LA 3-1883, 927-5980. (pr.)

× Vladas Būtenas gegužės 3 d. supažindino Chicago Aukšt. lit. mokyklos mokinius su Liet. fronto bičiulių organizacija.

× K. Lietuvninkas, Chicago, Ill., dėkodamas už anksčiau gautas korteles, parėmė "Draugą" didesne auka. Dėkui.

× Iš dviejų vienas — Anglijos ir Britanijos lietuvių klubai Chicagoje, eilę metų veikę atskirai, nutarė susijungti į vieną bendrą organizacinę vienetą. Balandžio 20 d. abiejų klubų valdybos bendrame posėdyje vienbalsiai nutarė š. m. gegužės 11 d., 2 v. p. p., Lietuvos Vyčių salėje, 2455 W. 47 St. susausti abiejų klubų visuotinę narių susirinkimą, kad patvirtintų valdybų nutarimą susijungti. Visi klubų nariai kviečiami dalyvauti.

× bendrą Britanijos ir Anglijos lietuvių klubų susirinkimą kviečia pirmininkai

Pranas Rumša ir Justinas Šidlauskas (pr.)

× Dėl išvažiavimo savininkas parduoda gražų namą su dideliu sklypu — daug medžių ir vaismedžių Tinley Parke. Skambinti 532-6241 (sk.)

Vienas iš judriausių ir veikliausių Chicago kunigų yra kun. Adolfas Stašys. Jis turi daug jį branginančių žmonių, kurie sekma dienų susirinko į B. Pakšto svetainę su juo atšvęsti jo 70 m. amžiaus sukaktį.

Iškilmes pradėjo J. Gradinskas, primindamas gausius jubilato nuopelnus. Pakvietę programos vedėję dr. L. Kriauciūnų. Priminę šios puotos organizatorę O. Gradinskię, dr. Kriauciūnas pažymėjo, kad jubilatas yra nusipelnęs šio pagerbimo, neužsidarydamas parapijos ribose, o būdamas aktyvus plačiojoje lietuvių ir net amerikiečių visuomenėje, kalba į Lietuvą per Amerikos Balsą.

Pamėgtoji solistė D. Stankaitė gausiai susirinkusius svečius džiugino dainomis: Na tai kas (Kavecko), Vai gražu, gražu (Kačanausko), Oi laukiau, (Gailevičiaus), Mano rožė (Kačanausko). Smagios solistės dainos buvo palydėtos gausiais plojimais. Pianu akompanavo muz. A. Jurgutis.

Rašytojas A. Baronas smagių, taiklių humoru linksmai nutiekė susirinkusius, primindamas, kad jubilatas, vežė visuomenės ratus, už tai vertas pakelti į pačius didžiulius prelatus.

Kun. dr. K. Trimakas maldos prieš vakariene prašė palaimės jubilatui ir susirinkusiems jį pagerbti.

Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė iškėlė kun. A. Stašio rūpestį lietuviškais reikalais, pažymėjo, kad jubilatas visada glaudžiai palaiko ryšius su konsulatu, informuojasi ir informuoja lietuviškais reikalais. Dėkojo Sv. Kryžiaus parapijai klebonui kun. V. Mikolaičiui už tai, kad leidžia jubilatui dirbti visuomeninį darbą.

Altos pirm. dr. K. Bobelis pasidžiaugė jubilato veikla Alte, išreiškė viltį, kad ir toliau ten dirbusis, siekiant Lietuvos laisvės. Aleksas Smilga, Daina.

× A. a. dr. Vlado Markevičiaus (Buvusio ilgamečio Biržų apskrities gydytojo) mirties metinių proga bus atnašaujamos šv. Mišios gegužės 10 d. 9 val. r. tėvų jėzuitų koplyčioje. Giminės, draugai ir pažįstami prašomi atsilankyti arba atsiminti maldose. (pr.)

× "Pelkių Žiburėlio" liter. valandėlė, girdimoj per Margučio radiją tarp 5-6 val. vak., šį ketvirtadienį, gegužės 8 d. aktorė Stefa Nosevičiūtė atliks skaitomą lietuvių liaudies dainų montažą. Valandėlė skiriama motinos dienai paminėti.

× Mrs. Y. Bauža, Southfield, Mich., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 7 dol. auką. Dėkojame.

× Ale. J. Baran, Farmington Hills, Mich., prisuntė 7 dolerius. Ačiū.

× Stasys Mikulskis, Chicago, Ill., prisuntė "Draugui" auką. Ačiū.

× Pr. Tamulionis, Oak Lawn, dažnai remia savo dienraštį. Ir dabar jis vėl prisuntė auką. Dėkojame.

× Aukų prisuntė: 4 dol. — J. Raudonis; 3 dol. — V. Morūnas; po 2 dol. — P. Andriulis, J. Jasys. Visiems dėkojame.

× Lietuvos Dukterų dr. ja dėkoja dailininkams Barbarai Morkūnienei ir Poviliui Kaupui už paveikslus, kurie buvo laimėti pavarasio balius metu. Dėkoja p. S. Radvilienei už aukotus pyragaičius. (pr.)

vos ansamblio pirm., po trumpo sveikinimo žodžio, drauge su ansambliete Danguole įteikė didelį Rūpintojėlį, gi po to ansamblio nariai efektyviai sudainavo Kur Nemunas teka.

Kalbėjo kun. Vito Mikolaitis Sv. Kryžiaus par. klebonas, džiaugdamasis, kad kun. Stašys yra ne tik visuomenininkas, bet geras ir darbštus kunigas, dažnai klausykoje sėdįs ilgiau negu kiti. Pastebėjo, kad visos organizacijos kun. Stašiui suruoš minėjimą rudenį, kada tikrai jubilatas sulauks 70 m., dabar gi ši sukaktis pamaina anksčiau.

Šaulių sąjungos vardu sveikino V. Išganaitis ir šaulių vardu jubilatui buvo įteiktas Šaulių sąjungos ordinas, kaip pagarbos ir padėkos ženklas.

Teodoras Blinstrubas sveikino Tautinės sąjungos vardu, linkėdamas ir toliau išlikti jaunu, būti ir toliau veikliu, nes siekimas idealų yra amžinos jaunystės palaikytojas.

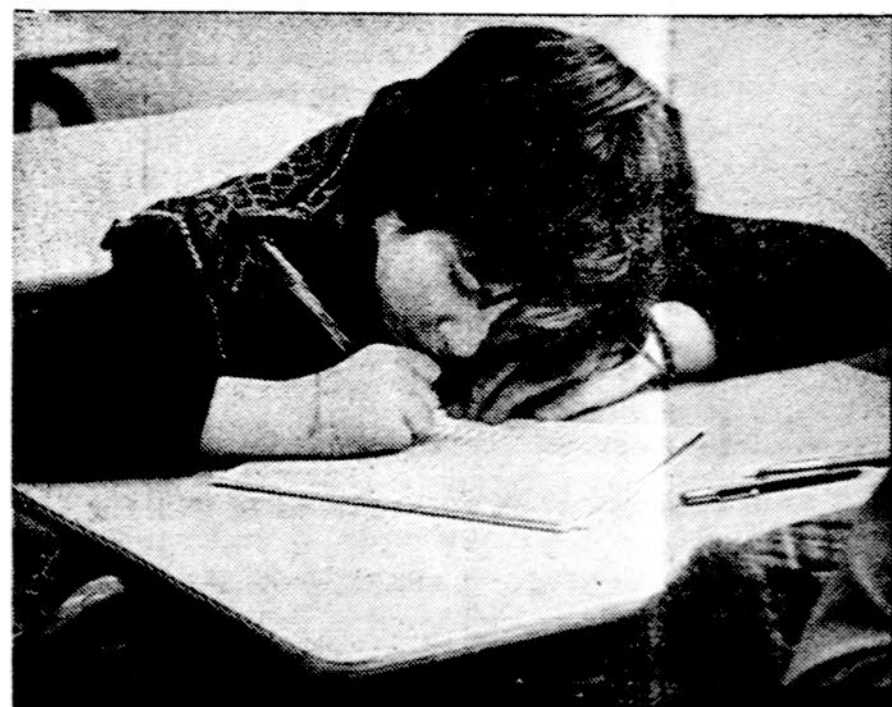
B.čiulių vardu linksma sveikinimo žodį tarė prof. B. Vitkus, išskeldamas jubilato draugiškumą, darbštumą ir nuopelnus lietuvių.

Gyvai ir nuotaikingai vadovėję vakarui dr. Kriauciūnas pažymėjo, kad jubilatas gavo 111 sveikinimų, tarp jų iš dr. S. Bačkio ir min. J. Kajecko.

Jubilatas kun. A. Stašys dėkojo visiems savo bičiuliams, mieliai Gradinskų šeimai, suorganizavusiai šį pagerbimą, priminė, kad šis momentas verčia mus dar labiau suglaudinti gretas, kvietė ir toliau visus darbuotis Lietuvos labui. Dėkojo J. Daužvardienei, pažymėdamas, kad gen. konsulė yra laisvosios Lietuvos simbolis. Dėkodamas visiems gausiai susirinkusiems, pažadėjo dirbti visuomenei, ko iš jo reikalauja, kaip žmogaus, lietuvių ir kunigo pareiga.

Po oficialiosios dalies vyko visų pabėdavimas, buvo progos visiems pasišaukti B. Pakšto orkestrui grojant. Visi džiaugėsi gražiu subuvimu, nes tikrai tai buvo džiaugsmo šventė, kad Aukščiausias taip ilgai leido darbuotis Lietuvos ir Bažnyčios labui. Visi reikšė viltį, kad dar ilgai galės jubilatas toliau sėkmingai dirbti.

Dangl.-Galini.

Stengiasi gražiai rašyti.

Nuotr. Algirdo Grigaičio

CHICAGOS ŽINIOS

BRANGS SVAIGALAI

Didesnius mokesčius svaigalams nusprendė Cook apskr. taryba uždėti nuo liepos 1 d. Mokesčiai padidės: 20 ct. už keturius penktadalius kvartos degtinės, 2 1/4 cento už alaus ke-nuką ir 12-30 ct. už galioną vyną.

MOTERIS KOVOJ PRIES ALKOHOLĮ

Roalda J. Alderman paskirta vadove naujai sukurto alkoholio padalinio prie Ilinoio Pro-tinės sveikatos departamento.

LAIMĖJO PULITZER PREMIJAS

Filmų kritikas Roger Ebert, rašęs "Chicago Sun-Times", lai-mėjo Pulitzer premiją. Taip pat laimėjo Pulitzer premijas "Chi-cago Tribune" fotografas Ovie Carter ir reporteris William Mullen.

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus Redaguoja J. Plačas. Medžiaga siųsti: 7045 So. Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636

Berniuko portretas.

Piešė Danielle iš Cicero

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŲ IR JOS KŪRYBA

Rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė gimė Kaune ir dabar gyvena Chicagoje. Ji atvyko čia į Los Angeles, į "Literatūros vaka-rą", kur ji skaitė savo kūrybą.

Ji yra parašiusi knygų, pagaminusi plokštelių, dramų ir vaikams pasakų. Ji yra padariusi vieną filmą, "Aukso žąsis". Aš pirmą pamačiau ją ateitininkų susirinkime, pas ponus Klorius. Tenai ji kalbėjo apie savo plokštes (kur ji su kitais padarė). Pirmą buvo "Baltaragio Malūnas"; buvo tai apie vėliną, kuris užrakino mergaitę į malūną. Kitas buvo — "Mūšino paunksmė", ir "Žirgėnėliai".

Šeštadienį ji atvažiavo į šeštadienį mokyklą. Mums mokytoja kalbėjo apie jos knygas. Ji parašė "Rugsėjo šeštadienis" — apie žmogų, kuris susitinka su mirtimi, ir kitas. Jos trys prozos knygos laimėjo premijas.

Tada, po literatūros pamokos, ji kalbėjo su mumis apie savo knygą ir filmą "Aukso žąsis". "Aukso žąsis" ji padarė savo pačios pinigais. Vėliau ji padarė daugiau filmų vaikams, kaip "Kalėdų sapnas" ir kt.

Diana Mičiulytė, Los Angeles lit. m-las 7 sk. mokinė.

VASARA

Buvo vasara. Eglutės ir gėlės dygo miške. Ir viena rūtelė dygo miške.

Vieną kartą atėjo mergaitė su tėveliu į mišką. Mergaitė nuskyne rūtelę ir parsinešė namo.

Rima Saulytė, II sk.

BROLIUKAS

Mano broliukas išdykęs pas skautus. Jis eina į kampa. Aš namuose žaidžiu su helikopteriu. Audrius yra pirmame skyriuje ir vis eina į kampa.

Darius Rubas, II sk.

MANO KATINAS

Sunku buvo jį pagauti, nes jis buvo laukinis katinukas. Mama jam padėdavo maisto po veranda, o aš pastačiau jam namuką. Pamažu jis priprato ir vis ateidavo pažūrėti, ar jam yra maisto ir pamiegoti namelyje.

Jis labai bijojo žmonių. Vieną šaltą naktį mamytė išėjo pažūrėti ir rado katinuką stipriai miegantį. Griebė greitai ir įnešė virtuvės su visu namuku. Vargšas katinėlis išsėdėjo savo namuką tris dienas. Po to mamytė su pirštine ištraukė katinuką iš dėžės. Jis labai drebėjo, bet pamažu priprato prie žmonių.

Paulius Murauskas, III sk. Montrealio lituanistinė mok. Kanada.

LAUKINIAI GYVULIAI

Laukiniai gyvuliai gyvena miškuose, laukuose, dykumose ir vandenynje. Miškuose ir laukuose gyvena lapės, vilkai, meškos, voverės, liūtai ir tigrai. O dykumose gyvena pelės, gyva-

tės, dideli vorai ir kupranugariai. Vandenynje gyvena ruoniniai, rykliai, banginiai, varlės ir visokios žuvys. Kartais žmonės laiko laukinius gyvulius namuose.

Marius Navickas, Bostono lit. m-las mokinys. "Svilpukas"

ŽIBUTĖ

Žibutė yra maža, mėlyna gėlytė. Žibutės auga tik Lietuvoje. Žibutės neauga iš sėklų, bet iš šaknelių, mat jos sėklų neturi. Žibutės anksti pradeda žydėti. Dabar sniego truputis yra, kai žibutės jau lenda iš žemės.

Aš mėgstu žibutes. Vieną dieną mokytoja atnešė žibutę parodyti klasei ir man ją padavė. Mokytoja sakė, kad jai šaknelių atvežė iš Lietuvos, ir kasmet anksti pavasarį pradeda žydėti.

Lietuvoje Motinos Dienai vaikučiai nuskina žibutį ir duoda savo mamytėms. Mamytės labai džiaugiasi gavusios puošnę žibutį.

Man gaila, kad čia nėra žibutė. Amerikoje anksti pradeda žydėti narcizai. Kiemelyje jau jie žydi ir puošia jį. Jei nuskinčiau mamytėi puokštę narcizų, mama pyktų, nes kiemelis liktų be žiedelių, bet dabar rūpestis ima, ką mamytėi padovanoti.

Aš norėčiau kitais metais iš kur nors gauti žibutį šaknelių ir jas pasodinti savo kiemelyje, kad jos mūsų šeimai primintų tėvėlių žemę Lietuvą.

Alvydė Eitutytė, Marquette Parko lit. m-las IV sk. mokinė.

Žibutės. Piešė Dalia Polikaitytė. Marquette Parko lit. m-las IV sk. mokinė

DIKTANTAI

Mano močiutė yra mokytoja. Aš rašau diktantą su savo močiute kasdieną. Mano močiutė yra labai gera. Mano tėtis ir aš einam žaisti sviediniu. Iš diktanto aš gavau penketuką. Močiutei labai smagu.

Paulius Urba, II sk.

GALVOSČIKIŲ ATSAKYMAI

I Morka.

II 837

83

88

1008

III Vilnius

IV Lapų 10 iš 4 gabalų ir gilių 3 iš trijų gabalų.

V Daiktavardį (žodį) galima parašyti, ištarti, išnagrinėti, išbraukti ir t. t.; atitinkamą daiktą galima pakelti, paliešti, išmatuoti ir t. t.

— Japonų skaitmuo 13 yra panašus į kapinių paminklą: trys brūkšniai apačioje, viršum jų kryžius.

MAMYTĖ

Mamytė, aš tave labai myliu. Man vis darai, kad būt geriau, Kai man kalbi, tai aš tyliu, Ir ką man liepi — tą darau.

Kai aš visus darbus padarau, Man leidi išeiti į lauką. Kai aš paskaitau ar parašau, Mane leidi eiti pas draugą.

Kai aš užaugsiu — aš atminsiu, Kokia gera tu man buvai, Ir aš vaikys taip pat mokinsiu, Taip pat, kaip man sakai.

Edis Labuckas,

Valančiaus šeštadieninės mokyklos VI sk. mokinys. Hamiltonas, Kanada

MAMA I

Mama geriausia, Mama mieliausia, Aš myliu tave Daugiau negu save.

Tu esi gailėstinga Ir labai protinga. Tu visiems gera Ir dar gana jauna.

Tu mano drabužius skalbi Ir kai reikia bari, Bet man tik svarbu, Kad aš tave turiu.

Raimundas Bilevičius Valančiaus šeštadieninės mokyklos VI skyriaus mokinys. Hamiltonas, Kanada

PIESTUKAS

— Tas pieštukas nepaprastas, jūs galite rašyti juo ir ant labai taukuoto popieriaus, tiesiog, galite rašyti ant sviesto, tačiau pieštukas kainuoja 5 dol.

— O, tai per brangu, — atsakė pirkėjas, — manau užteks pigesnio pieštuko, tokio, kuriuo galima rašyti ant margarino.

GALVOSČIKIAI

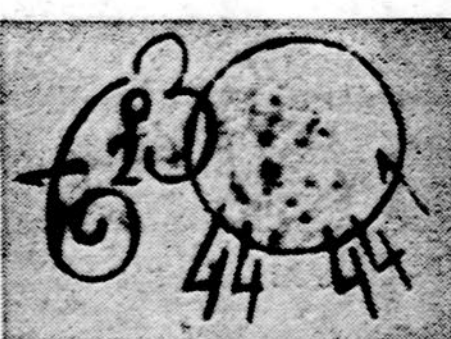
I (mislė)

Maža maža kamarėlė (kamarėlė), aukštai pakabinta, diktai (stipriai) užrakinta. (10 taškų)

II

A ir B kabo palubėje. A nu-puolė, B nukrito — kas liko? (5 taškai)

III

(Žiūrėti brėžinį). Iš kurių skaitlinių sudarytas drambliukas?

(5 taškai).

IV

Aldona parašė lapelyje keistą sakinį ir padavė Jurgiui, kad įspėtų, kas iš tikrųjų ten turėtų būti. Padėkite Jurgiui. Už kiekvieną teisingą žodį, gausite po vieną tašką.

Štai sakiny: Nalamak manišed čėvauri žanisikin, unge try šavit.

V

Iš dešimties maišelių su monetomis (metaliniais pinigais) devyniuose monetos yra tikros (kiekviena sveria po 10 gramų), o viename — netikros (sveria po 11 gramų), vienu svėrimu reikia nustatyti, kuria me maišelyje yra netikros monetos. Sveriamas svarstyklėmis su svarščiais.

(10 taškų)